

Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie za rok 2023

Piekoszów, marzec 2024 r.

Spis treści

I.	WPROWADZENIE	4
II.	POZIOM I STRUKTURA WYDATKÓW W 2022 ROKU	6
III.	OBSZARY MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO KLIENTÓW OŚRODKA	7
IV.	ZADANIA WŁASNE GMINY O CHARAKTERZE OBOWIĄZKOWYM, OKREŚLONE W ART. 17 UST. 1 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	11
1.	Udzielanie schronienia oraz niezbędnego ubrania, posiłków osobom tego pozbawionym z terenu gminy.....	11
2.	Zapewnienie posiłku oraz dożywianie dzieci	11
3.	Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych	11
4.	Sprawienie pogrzebu.	12
5.	Dodatek mieszkaniowy	12
6.	Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych.....	12
7.	Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	12
8.	Praca socjalna	12
9.	Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.....	14
10.	Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu	15
11.	Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych	15
12.	Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.....	15
V.	ZADANIA ZLECONE Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ REALIZOWANE PRZEZ GMINĘ, OKREŚLONE W ART. 18 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	15
1.	Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania	15
2.	Pomoc w ramach klęski żywiołowej	15
3.	Współpraca ze Środowiskowym Domem Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi 16	
4.	Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	16
5.	Wynagrodzenie za sprawowanie opieki dla opiekuna ustanowionego przez sąd.....	16
VI.	AKTYWNE FORMY WSPARCIA	17
1.	Aktywizacja osób bezrobotnych	17
2.	Realizacja Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej 2014-2020 - Podprogramu 2020 roku.....	17
3.	Pozostała działalność	18
4.	Działalność Klubu Senior+ w Piekoszowie - 2023 rok	19

VII.	WSPIERANIE RODZINY	24
1.	Asystent rodziny	24
2.	Piecza zastępcza.....	25
VIII.	GMINNY SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE PIEKOSZÓW	25
1.	Gminny Zespół Interdyscyplinarny	25
IX.	POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW	26
X.	KARTA DUŻEJ RODZINY	26
XI.	ŚWIADCZENIA RODZINNE I ICH REALIZACJA	28
XII.	ZASIŁEK DLA OPIEKUNA	32
XIII.	FUNDUSZ ALIMENTACYJNY.....	33
1.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego.....	33
2.	Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych	33
XIV.	REALIZACJA PROGRAMU WSPARCIA DLA RODZIN „ZA ŻYCIEM”	34
XV.	ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE.....	34
XVI.	CZYSTE POWIETRZE.....	34
XVII.	DODATEK OSŁONOWY	35
XVIII.	DODATEK WĘGLOWY	36
XIX.	DODATEK DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH	37
XX.	DODATEK ELEKTRYCZNY	38
XXI.	KADRA OŚRODKA	38
XXII.	ZBIORY DOKUMENTACJI I DECYZJI.....	40
XXIII.	PODSUMOWANIE	40
	SPIS TABEL.....	43

I. WPROWADZENIE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie przedstawia w niniejszym dokumencie sprawozdanie ukazujące działania realizowane na przestrzeni 2023 roku. Za nami kolejny rok zmian w pomocy społecznej.

Ośrodek podejmował wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia usług świadczonych najbardziej potrzebującym mieszkańcom Gminy Piekoszów. Współpracował przy tym z organizacjami pozarządowymi oraz z różnymi instytucjami, a w szczególności - policją, kuratorami, placówkami oświaty, placówkami służby zdrowia, Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, komornikami.

Podstawowym aktem prawnym, na podstawie którego funkcjonuje Ośrodek jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz.U. z 2023r. poz. 901 ze zm). Oprócz zadań wynikających z ww. ustawy Ośrodek realizuje również zadania wynikające z innych ustaw, a w szczególności z:

- 1) ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 roku poz. 390 ze zm.),
- 2) ustawy z dnia 07 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2023 roku poz. 1993)
- 3) ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2023 roku, poz. 571),
- 4) ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024 roku, poz. 177),
- 5) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 roku, poz. 1634 z późn.zm.)
- 6) ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 roku, poz. 120 ze zm.),
- 7) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2022 roku, poz. 2123),
- 8) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2022 roku, poz. 2561 ze.zm.),
- 9) ustawy z dnia 25 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 roku, poz. 1249 ze zm.),
- 10) ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 roku, poz. 775 ze zm.),
- 11) ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 roku, poz. 1605 ze zm.),
- 12) ustawy z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2022 r. poz. 2424),
- 13) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U z 2020 roku, poz. 1297 ze zm.),
- 14) ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2023 roku, poz. 810 ze zm.),
- 15) ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (Dz. U. z 2020 roku, poz. 1329 ze zm.),

- 16) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2022 roku, poz. 2230 ze zm.),
- 17) uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 roku, poz. 1007 z późn.zm.),
- 18) ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2023 roku, poz. 1335),
- 19) ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 roku, poz. 735 ze zm.),
- 20) ustawa z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 roku, poz. 1565),
- 21) ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2023 roku poz. 169),
- 22) ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2023 roku, poz. 141),
- 23) ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2022 roku, poz. 1967 z późn.zm.),
- 24) ustawa z dnia 1 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 269, 295).

II. POZIOM I STRUKTURA WYDATKÓW W 2023 ROKU

W roku 2023 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie wydatkował na realizację zadań kwotę **12 622 459,36 zł.**

w tym:

na zadania własne

wykonanie

4 481 731,74 zł

na zadania zlecone

8 140 727,62 zł

Źródła finansowania

wykonanie

%

Budżet Państwa

10 208 277,86 zł

80,87

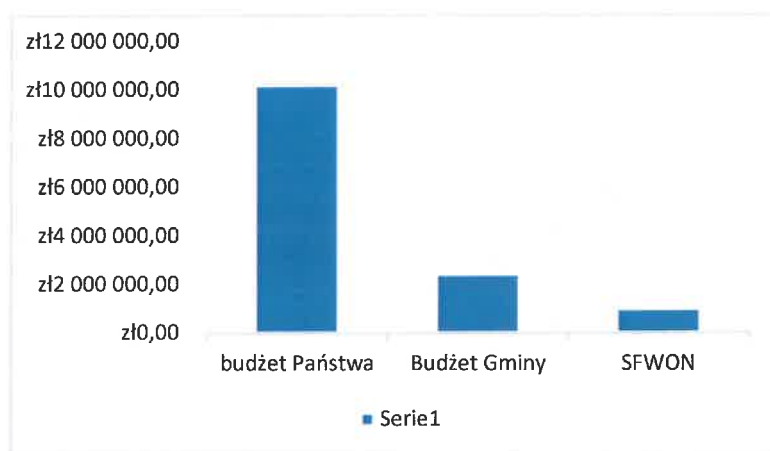
Budżet Gminy

2 414 181,50 zł

19,13

Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób
Niepełnosprawnych (środki pozabudżetowe)

990 715,17 zł

Źródło: Dane GOPS Piekoszów

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023r. na realizację zadań własnych wydatkował kwotę 4 481 731,74 zł, z czego pozyskano 2 067 550,24 zł na realizację zadań własnych z dotacji w podziale na:

1) dofinansowanie programu „Posiłek w szkole i w domu”	-kwotę 239 887,00 zł,
2) dofinansowanie do wypłaty zasiłków okresowych	- kwotę 141 906,03 zł,
3) składki na ubezpieczenie zdrowotne	- kwotę 52 607,22 zł,
4) zasiłki stałe	- kwotę 619 207,33 zł,
5) utrzymanie ośrodka	- kwotę 193 498,00 zł,
6) dotacja w ramach programu „Asystent Rodziny 2023”	- kwotę 21 136,44 zł,
7) dotacja na pomoc materialną dla uczniów	- kwotę 11 522,73 zł,
8) funkcjonowanie Klubu Senior+	- kwotę 40 147,24 zł,
9) dotacja w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniora”	- kwotę 9 491,95 zł,
10) środki z Funduszu Pomocy Ukrainie	- kwotę 525 986,30 zł,
11) Środki na dodatek węglowy, energetyczny i źródła ciepła	- kwotę 212 160,00 zł.

Obsługa i utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie w ramach rozdziału 852 19 składają się następujące czynniki:

- wynagrodzenie z pochodnymi, pozostałe koszty związane z zatrudnieniem, zakup usług zdrowotnych, umowy zlecenie – 1 152 568,07 zł,
- szkolenia i delegacje – 20 617,45 zł,
- zakup materiałów – 32 102,70 zł,
- zakup energii (CO, energia, opłaty wodno-kanalizacyjne) – 4 942,45 zł,
- zakup pozostałych usług – 67 633,76 zł,
- telefon, internet – 1 864,86 zł,
- różne opłaty – 1 245,49 zł,
- ZFŚS – 24 507,48 zł,
- remont – 100 195,80 zł.

III. OBSZARY MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO KLIENTÓW OŚRODKA

W 2023 r. w Gminie Piekoszów mieszkało 16 322 osób, z czego pomocą społeczną zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej objęto 490 osób w 261 rodzinach, co stanowi ok. 3% ogółu mieszkańców. Aby osoba lub rodzina otrzymała świadczenia z pomocy społecznej musi jednocześnie spełniać kryterium dochodowe oraz kryterium dysfunkcji określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Na podstawie posiadanych danych można stwierdzić, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się w porównaniu do 2019 roku. Poniżej przedstawiamy tabelę pokazującą liczbę rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2019 – 2022 różnymi formami wsparcia.

Tabela 1. Rodziny objęte pomocą społeczną

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Liczba rodzin objętych pomocą	351	247	254	261
Liczba rodzin objętych pomocą finansową i rzeczową	292	247	216	218
Liczba rodzin objętych pracą socjalną	59	130	72	63

Źródło: Dane GOPS Piekoszów.

Jak widać na przestrzeni lat 2020-2021 liczba rodzin objętych pomocą finansową lub rzeczową ma tendencję spadkową. W latach 2022 – 2023 natomiast nieznacznie wzrosła liczba rodzin korzystających z pomocy w porównaniu z poprzednim.

Populacja rodzin korzystających z pomocy społecznej jest różnorodna, tak ze względu na liczebność gospodarstw domowych, typy rodzin jak i problemy jakie je dotyczą. Poniżej przedstawiamy typy rodzin korzystających z pomocy oraz powody jej przyznania.

Tabela 2. Przykładowe typy rodzin korzystających z pomocy społecznej

Typy rodzin	Liczba rodzin				
	2019	2020	2021	2022	2023
Rodziny ogółem	402	351	377	326	324
w tym o liczbie osób					
1	198	180	204	185	196
2	75	60	58	43	50
3	49	42	37	41	31
4	40	34	39	26	23
5	29	27	27	23	14
6 i więcej	11	8	12	8	10
Rodziny z dziećmi ogółem	115	108	107	82	71
w tym o liczbie dzieci					
1	42	44	41	31	26
2	45	36	39	29	25
3	22	24	20	15	12
4	5	3	4	5	5
5	1	1	3	2	3
6	0	0	0	0	0
7 i więcej	0	0	0	0	0
Rodziny niepełne ogółem	35	35	30	18	17
w tym o liczbie dzieci					
1	16	18	14	8	7
2	10	11	12	8	8
3	7	5	3	1	1
4 i więcej	2	1	1	1	1
Rodziny emerytów i rencistów ogółem	81	55	50	52	58
w tym o liczbie osób					
1	45	26	31	30	37
2	29	21	12	12	14
3	6	5	4	8	5
4 i więcej	1	3	3	2	2

Zródło: Dane GOPS Piekoszów

Jak widać w ostatnich latach największą grupą rodzin korzystających z pomocy społecznej są rodziny z 1 dzieckiem lub 2 dzieci.

Tabela 3. Powody ubiegania się o pomoc

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin				
	2019	2020	2021	2022	2023
Ubóstwo	138	135	120	123	122
Sieroctwo	1	0	0	0	0
Bezdomność	5	4	4	5	4
potrzeba ochrony macierzyństwa	46	46	38	29	30
w tym:					
Wielodzietność	26	25	18	14	18
Bezrobocie	129	121	91	90	71
Niepełnosprawność	162	150	132	143	147
długotrwała lub ciężka choroba	205	184	162	164	173
bezzadność w sprawach opiek.- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	95	70	55	46	50
w tym:					
rodziny niepełne	41	36	31	23	21
rodziny wielodzietne	23	15	13	9	10
przemoc domowa	1	2	0	2	0
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	2	0	0	0	0
Alkoholizm	52	43	38	43	41
Narkomania	2	1	2	1	3
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	8	8	3	7	3
trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0	0
zdarzenie losowe	3	2	4	5	7
sytuacja kryzysowa	0	3	4	9	7
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0

Zródło: Dane GOPS Piekoszów

Podobnie jak w latach poprzednich najliczniejszą pozycję, jeśli chodzi o powody ubiegania się o pomoc, stanowiły: długotrwała choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezrobocie i bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. I ta tendencja utrzymuje się od wielu lat.

W roku 2023 wpłynęło do tut. jednostki 962 wnioski o przyznanie pomocy. W zależności od miejsca zamieszkania podopiecznego przedstawiało się to w sposób następujący:

Tabela 4. Zestawienie wpływających wniosków

Miejscowość	Liczba wniosków				
	2019	2020	2021	2022	2023
Piekoszów	208	193	169	166	245
Jaworznia	84	63	51	73	66
Jaworznia Gniewce	19	16	6	4	5
Jaworznia Zagórze	17	17	26	11	22
Janów	40	12	53	32	32
Lesica	1	8	5	5	3
Rykoszyn	31	96	87	94	84
Szczukowice	18	65	88	92	86
Łubno	49	32	32	41	37
Łosienek	103	69	67	57	47
Julianów	3	0	0	0	0
Jeżynów	24	14	12	12	10
Lasek	3	1	1	1	1
Młynki	0	0	3	4	1
Wesoła	2	0	2	4	0
Wiarna Rzeka	10	10	16	24	10
Gałęzice	43	23	18	16	21
Wincentów	40	37	52	41	38
Zręby	7	3	2	9	3
Bławatków, Oś. Bławatków	15	28	28	37	29
Skalka, Oś. Skalka	46	14	37	22	21
Brynica	80	61	46	37	45
Szczukowskie Góry	48	46	50	40	48
Podzamcze	31	15	9	8	8
Łosień	34	11	9	7	4
Zajączków	67	37	34	31	24
Łaziska	24	15	24	37	34
Micigózd	98	66	30	26	38
Razem	1 020	952	957	931	962

Zródło: Dane GOPS Piekoszów

Z pomocy społecznej korzystają przede wszystkim rodziny zamieszkujące Piekoszów, Szczukowice, Rykoszyn, Jaworznia, Łosienek, Łubno, Wincentów. Z miejscowości Julianów i Wesoła w 2023r. nikt nie zwracał się z wnioskiem o przyznanie pomocy z systemu pomocy społecznej.

W 2023 r. pracownicy socjalni przeprowadzili **1 165 wywiadów środowiskowych**, które pozwoliły na poznanie sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej, mieszkaniowej i materialnej rodzin ubiegających się o pomoc. **Wydano 1 481 decyzji administracyjnych w ramach pomocy społecznej.**

W 2023 roku szczególną grupą klientów, korzystających ze wsparcia tutaj, Ośrodka byli uchodźcy z Ukrainy. Pracownicy Ośrodka przyjęli 46 podań o udzielenie pomocy. Ponadto w budynku Ośrodka działa, uruchomiony w 2022r. punkt zbiórki żywności, odzieży, środków higienicznych itp.

IV. ZADANIA WŁASNE GMINY O CHARAKTERZE OBOWIĄZKOWYM, OKREŚLONE W ART. 17 UST. 1 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Udzielanie schronienia oraz niezbędnego ubrania, posiłków osobom tego pozbawionym z terenu gminy

Gmina ma obowiązek zapewnić schronienie, odzież i posiłek osobom tego pozbawionym. Ze środków GOPS pokrywane są koszty pobytu naszych mieszkańców w schroniskach, lokalach aktywizujących - na ten cel w 2023 roku została przeznaczona kwota w wysokości 5 978,00 zł.

2. Zapewnienie posiłku oraz dożywianie dzieci

Od 01.01.2019 r. Uchwałą Rady Ministrów Nr 140 z dnia 15 października 2018 r. ustanowiono wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, który na terenie gminy Piekoszów realizowany jest w 3 formach tj.:

- w formie gorących posiłków w szkołach, przedszkolach,
- w formie rzeczowej tj.: zakup artykułów żywnościowych w sklepie,
- zasiłek celowy – pieniężny na zakup art. żywnościowych.

Całkowity koszt realizacji w/w programu w 2023r. wyniósł 299 859,00 zł, w tym z dotacji budżetu państwa pochodziło 239 887,00 zł. W ramach programu łącznie pomocą objętych zostało 309 osób.

Posiłki dla 64 dzieci w przedszkolach, szkołach na łączną kwotę 26 503,00 zł. Średni koszt posiłku wyniósł 5,65 zł. Dla jednej samotnej, dorosłej osobie wykupiono gorące posiłki.

Zasiłek celowy na zakup art. żywnościowych – tą formą pomocy objęto 158 rodziny tj.: 161 osób. Na tą formę pomocy wydatkowano 211 188,00 zł.

3. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych

Zasiłek okresowy adresowany jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium, (dla osoby samotnie gospodarującej 776,00 zł, dochód na osobę w rodzinie 600,00 zł) oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, brak możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

W roku 2023 Ośrodek przyznał decyzją zasiłek okresowy na kilka miesięcy dla 88 rodzin (w tych rodzinach żyło łącznie 195 osoby), wypłacił 375 świadczenia na łączną kwotę 141 906,00 zł w całości pochodząca z dotacji. Na terenie naszej gminy zasiłki okresowe przyznane były z powodu, m.in.:

- bezrobocia – 48 rodzin,
- długotrwałej choroby – 20 rodzin,
- innych powodów - 17 rodzin,

– niepełnosprawności – 15 rodzin.

4. Sprawienie pogrzebu.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 15 ustawy o pomocy społecznej - do zadań własnych gminy należy sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym.

Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez Gminę zgodnie z wyznaniem zmarłego, jeśli jest znane oraz z uwzględnieniem zasady najniższych kosztów.

5. Dodatek mieszkaniowy

Osoby posiadające tytuł prawny do zajmowanego lokalu i spełniające kryteria określone w ustawie z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych zostały objęte pomocą w formie dodatków mieszkaniowych. W 2023r. przyznano i wypłacono 101 dodatków mieszkaniowych dla 12 gospodarstw domowych. W 2023r. w ramach dodatków mieszkaniowych wydano 18 decyzji administracyjnych przyznających świadczenie. Łączna wartość udzielonych dodatków mieszkaniowych w 2023 r. wyniosła 22 283,56 zł.

6. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych

Zasiłek celowy, to świadczenie skierowane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, koniecznych i niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pokrycie kosztów pogrzebu.

W roku 2023 Ośrodek przyznał zasiłek celowy 102 rodzinom (w tych rodzinach żyło 170 osób) o łącznej wartości 57 154,90 zł. Zasiłki przeznaczane były między innymi na: pokrycie kosztów opału, zakup żywności, odzieży, obuwia, środków czystości, niezbędnego sprzętu gospodarstwa domowego, pokrycie kosztów zakupu leków.

W szczególnie trudnych i skomplikowanych sytuacjach rodzinnych przyznawane są zasiłki celowe specjalne, których w 2023 roku udzielono dla 31 rodzin na łączną kwotę 18 360,00 zł.

7. Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego

Świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. W 2023r. przyznano dla 2 rodzin tego typu pomoc na łączną kwotę 1.700,00 zł.

8. Praca socjalna

Praca socjalna ukierunkowana jest na rozwiązywanie problemów dotyczących osób lub rodzin, powodujących określone dysfunkcje w ich życiu lub prowadzących do ich wykluczenia społecznego. Wiele działań prowadzonych w ramach pracy socjalnej przez GOPS przynosi pozytywne efekty w postaci podjęcia pracy zarobkowej, pełnego usamodzielnienia się bądź odejścia od systemu pomocy społecznej na pewien czas, poprawy funkcjonowania rodzin, podejmowania leczenia odwykowego, umiejętności radzenia sobie w nowych sytuacjach,

wzmocnienia poczucia własnej wartości. Efektywność działań podejmowanych przez pracowników socjalnych jest trudno mierzalna, gdyż efekty działań nie zawsze przekładają się na liczby. Pomoc otrzymywana przez klientów Ośrodka jest monitorowana, wywiady środowiskowe wykonywane w miejscu zamieszkania są nie rzadziej niż raz na pół roku przy zasiłkach stałych, usługach opiekuńczych, specjalistycznych usługach opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób korzystających ze wsparcia domów pomocy społecznej i środowiskowego domu samopomocy oraz każdorazowo przy złożeniu wniosku o inny rodzaj pomocy.

Obok wywiadu środowiskowego pracownicy socjalni w swej pracy wykorzystują kontrakt socjalny. Kontrakt socjalny jest ważnym narzędziem pracy pracownika socjalnego w procesie współpracy z klientem pomocy społecznej. Zgodnie z przepisem art. 108 ustawy o pomocy społecznej w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej można zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. W kontrakcie pracownik socjalny i osoba lub rodzina go zawierająca określają uprawnienia i zobowiązania, a także działania, które podejmą wspólnie w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Kontrakt socjalny jest umową, która ma na celu ustalenie zasad współdziałania podopiecznego z GOPS w celu wyjścia z trudnej sytuacji. Pracownik socjalny i podopieczny wspólnie dokonują oceny sytuacji życiowej wnioskodawcy poprzez ustalenie przyczyn trudnej sytuacji życiowej, możliwości osoby pozwalające na pokonanie tejże sytuacji, posiadane ograniczenia powodujące utrudnienie w rozwikłaniu trudnej sytuacji.

Określany jest cel główny, który chcemy osiągnąć poprzez zawarcie kontraktu socjalnego, oraz cele szczegółowe. Zarówno świadczeniobiorca pomocy społecznej, jak i pracownik socjalny dokonują zobowiązania wykonania określonych działań w wyznaczonym terminie.

Realizacja kontraktu socjalnego jest poddawana systematycznej ocenie. Po określeniu w kontrakcie socjalnym wzajemnych zobowiązań strony mają prawo do kontroli ich realizacji. Uprawnienia takie posiada z jednej strony osoba lub rodzina, a z drugiej strony pracownik socjalny. Obie strony kontraktu socjalnego mają prawo do dokonania oceny podjętych i zrealizowanych działań, terminu realizacji lub przedstawienia przyczyn braku realizacji dokonanych uzgodnień.

Postanowienia kontraktu socjalnego mogą ulec zmianie za zgodą stron, stosownie do okoliczności konkretnego przypadku. Jeżeli zaś wystąpią trudności w jego realizacji lub zaistnieją nowe okoliczności, dokonuje się zmian w kontrakcie socjalnym poprzez określenie nowych działań w wyznaczonych terminach. Zakończeniem kontraktu socjalnego jest ocena realizacji działań ustalonych w kontrakcie socjalnym.

W roku 2023 pracownicy socjalni Ośrodka udzielili pomocy w formie pracy socjalnej 243 rodzin, w których żyje 443 osoby. W tym 63 rodzinom (w rodzinach tych żyły 124 osoby) tylko w formie pracy socjalnej oraz przeprowadzili **1 165 wywiadów środowiskowych.** W 2023 roku zawarto 20 kontraktów socjalnych.

9. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W roku 2023 usługi opiekuńcze świadczone były przez opiekunki zatrudnione w tut. Ośrodku na podstawie umów zleceń. Usługami opiekuńczymi było objętych 35 osób z terenu całej gminy. Były to osoby starsze, niepełnoprawne i chore, które wymagają pomocy osób drugih, a rodzina takiej pomocy nie może zapewnić. Wydatki gminy z tyt. realizacji usług opiekuńczych (7 937 godziny) wyniosły 193 267,00 zł.

W 2023 roku Gmina Piekoszów uczestniczyła w programie „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” Edycja 2023. Program zapewniał osobom niepełnosprawnym w stopniu znacznym lub umiarkowanym wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Z tej formy wsparcia skorzystało 22 mieszkańców gminy Piekoszów. Program był w 100% finansowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Tabela 5. Program Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej.

Rok	Kwota na realizację programu	Kwota wykorzystana	Liczba osób, które otrzymała wsparcie
2021	192 321,00 zł	176 059,12 zł	11
2022	348 993,00 zł	312 003,77 zł	14
2023	515 934,36 zł	472 200,24 zł	22
2024	658 395,00 zł		44

Zródło: Dane GOPS Piekoszów

Również w 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił do programu „Opieka Wytchnieniowa” Edycja 2023. Głównym celem Programu było wsparcie członków rodziny lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi niepełnosprawnymi lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Program realizowany był w formie świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Z tej formy wsparcia skorzystało 21 mieszkańców gminy Piekoszów. Program był w 100% finansowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Tabel 6. Program Opieka wytchnieniowa.

Rok	Kwota na realizację programu	Kwota wykorzystana	Liczba osób, które otrzymała wsparcie
2021	78 336,00 zł	76 502,74 zł	8
2022	146 880,00 zł	138 403,29 zł	15
2023	205 632,00 zł	188 514,93 zł	21
2024	222 000,00 zł		25

Zródło: Dane GOPS Piekoszów

10. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu

W 2023 roku wydano 5 decyzje kierujące do domu pomocy społecznej. W okresie od 01.01.2023 roku do 31.12.2023 roku w domach pomocy społecznej przebywało 18 osób z terenu Gminy Piekoszów. Ośrodek pokrywał odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej dla tych osób, na łączną kwotę 579 523,00 zł. Oprócz kosztów pokrywanych przez osobę przebywającą w domu pomocy i jej rodzinę, gmina wydatkuje średnio 2 700,00 zł za jedną osobę - miesięcznie. Wpływy od rodzin z częściowej odpłatności za pobyt w DPS za rok 2023 wynosiły 37 359,61 zł.

11. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych

Zasiłek stały jest świadczeniem przysługującym osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi dochód bądź uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Jest to zadanie własne, na które otrzymujemy dotację od Wojewody.

W roku 2023 Ośrodek wypłacał miesięcznie zasiłki stałe 109 osobom (w rodzinach tych żyły 128 osób) na łączną kwotę 619 207,00zł.

12. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

W roku 2023 Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne 94 osobom pobierającym zasiłek stały. Ośrodek otrzymał i wydatkował na powyższe 52 607,00 zł. Jest to zadanie własne, na które otrzymujemy dotację od Wojewody.

V. ZADANIA ZLECONE Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ REALIZOWANE PRZEZ GMINĘ, OKREŚLONE W ART. 18 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania

Zasady świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych wynikają z Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie rodzajów specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zmianami). Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. W 2023 r. ze specjalistycznych usług opiekuńczych korzystało 7 rodzin. Łączny koszt realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych w 2023 r. wyniósł 46 424,00 zł.

2. Pomoc w ramach kłęski żywiłowej

W roku 2023 roku z pomocy w formie kłęski żywiłowej mieszkańcy Gminy Piekoszów nie korzystali.

3. Współpraca ze Środowiskowym Domem Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Na terenie gminy Piekoszów działa Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi, który świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Osoby uczestniczą w zajęciach ŚDS na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez GOPS w Piekoszowie. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie na bieżąco monitoruje sytuację podopiecznych ŚDS i posiada aktualną wiedzę dotyczącą potrzeb, oczekiwań i satysfakcji ze świadczonych usług. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie w 2023 roku wydał 36 decyzji kierujących do Środowiskowego Domu Samopomocy.

4. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 roku, poz. 2561 ze zm.) do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, (potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej), w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni spełniających kryterium dochodowe.

W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, GOPS przeprowadza rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej.

W 2023 roku Gmina otrzymała środki z budżetu państwa na sfinansowanie kosztów realizacji zadania w kwocie 840,00 zł, tj. na przeprowadzenie postępowań w sprawie i wydania decyzji administracyjnych. Decyzje, potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przez okres 90 dni, wydano na podstawie wywiadów środowiskowych. Łącznie wydano 54 decyzji, w tym 52 potwierdzających prawo do świadczeń.

5. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki dla opiekuna ustanowionego przez sąd

W ramach świadczeń z pomocy społecznej przysługuje wynagrodzenie dla opiekuna prawnego za sprawowanie opieki, które przyznaje sąd. Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie wynagrodzenie takie w 2023 r. wypłacał jednej osobie z tytułu sprawowania opieki nad jedną osobą ubezwłasnowolnionymi na łączną kwotę 1 827,00 zł.

Tabela 7. Zadania zlecone w 2023 roku

FORMA POMOCY	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł.	Kwota dotacji
Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	7	619	46 424,00	46 424,00
Kłeska żywiolowa	0	0	0,00	0,00
Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	52	52	840,00	840,00
Wynagrodzenie dla opiekuna	1	12	1 827,00	1 827,00

Zródło: Dane GOPS Piekoszów

VI. AKTYWNE FORMY WSPARCIA

1. Aktywizacja osób bezrobotnych

Aktywizacja osób bezrobotnych to pośrednie lub bezpośrednie umożliwienie osobom bezrobotnym dotarcie do „zatrudnienia” i jego utrzymania. Aktywizacja osób bezrobotnych z terenu naszej gminy realizowana jest m.in. poprzez udział ww. osób w wykonywaniu prac społecznie użytecznych.

Prace społecznie użyteczne to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych. Organizowane są one przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Powiatowy urząd pracy refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu. Na prace społecznie użyteczne można skierować osobę bezrobotną bez prawa do zasiłku, a jednocześnie korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej albo uczestniczącą w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielniania, lokalnym programie pomocy społecznej lub w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego. Prace te mogą być wykonywane w wymiarze do 10 godzin tygodniowo. W 2023r. na wniosek Kierownika GOPS do prac społecznie użytecznych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Piekoszowie skierowanych zostało 7 osób. W 2023 r. prace społecznie użyteczne realizowane były w okresie od 1 marca 2023 r. do 31 października 2023 r.

2. Realizacja Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej 2021 Plus - realizacja w 2023r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej dla Instytucji Pośredniczącej i beneficjentów biorących udział w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2021 Plus współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, kwalifikował i wydawał skierowania osobom, które spełniały kryteria ww. programu. Aby realizować Program wydano

260 skierowań dla 500 osób. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie w ramach programu wydali 4 621 kg żywności w 500 paczkach .

3. Pozostała działalność

W 2023 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie wspólnie z Biblioteką Centrum Kultury zorganizował:

- ✓ spotkanie mikołajkowe,
- ✓ Wigilię dla osób starszych, samotnych z terenu Gminy Piekoszów.

Wychodząc naprzeciw potrzebom społeczności lokalnej oraz podopiecznych GOPS, tutejszy Ośrodek corocznie organizuje liczne kampanie społeczne, t.j.:

1. **„Zostań rodziną wspierającą”** Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie przygotowali ulotki, plakaty zapraszające do współpracy osoby i rodziny chętne do wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Zostając rodziną wspierającą możesz wesprzeć inne rodziny dzieląc się swoim doświadczeniem. Zasady powoływania i współpracy rodziny wspierającej określają art. 29, 30, 31 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. **„Obieżyświat”** – projekt wynikał z potrzeb środowiska lokalnego, głównie rodzin objętych wsparciem asystentów rodzin. Jednak w ramach realizacji działań oraz integracji społecznej do projektu stopniowo zaczęto zapraszać inne chętne rodziny. Projekt inicjuje działania dotyczące przeciwdziałaniu zagrożeniom wykluczeniem społecznym, demoralizacji - głównie przez zetknięcie z nałogami i agresją w najbliższym otoczeniu. Istotą przedsięwzięcia jest również podniesienie świadomości i umiejętności uczestników w zakresie planowania, komunikowania się, integracji, zasad pracy w grupie, oszczędnego gospodarowania budżetem, przekazywania prawidłowych wzorców, spędzania czasu wolnego, spotkań z kulturą, aktywizację oraz podniesienie świadomości dostępności atrakcji regionu, kraju i instytucji kulturalnych.
3. Prelekcje zorganizowane we współpracy pracowników socjalnych, policji oraz placówki oświatowej pn.: **„Bezpieczny uczeń w internecie”** odbyły się 22.02.2023r. w godzinach od 10.30 do 12.00 w budynku Zespołu Szkół Placówek Oświatowych w Piekoszowie. W prelekcjach w sumie uczestniczyło ok. 64 uczniów wszystkich klas trzecich wraz z wychowawcami i panią pedagog Elżbietą Sikora. Prelekcje poprowadził st. sierż. Jan Tetelewski- dzielnicowy z KP Chęciny. W trakcie prelekcji funkcjonariusz Policji przedstawił zasady bezpiecznego korzystania z internetu (np. media społecznościowe, komunikatory itp.) oraz zagrożenia związane z umiejętnym korzystaniem z niego.
4. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie włączyli się w dniach 24 – 25 marca 2023 r. do przeprowadzenia **Wielkanocnej Zbiórki Żywności** w Sklepie Lewiatan w Piekoszowie organizowanej przez Federację Polskich Banków Żywności przy współpracy z Kieleckim Bankiem Żywności, Stowarzyszeniem na rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Razem, Szkolnym Kołem Wolontariatu oraz Klubem Senior + w Piekoszowie. W zbiórce wzięło udział 30 wolontariuszy i 20 opiekunów, zebrano 456 kg żywności, która została przekazana w paczkach do osób potrzebujących.

5. Kolejna Zbiórka Żywności, do której przyłączyli się pracownicy GOPS w Piekoszowie odbyła się 24-25 listopada 2023 r. w Sklepie Lewiatan w Piekoszowie. W zbiórce wzięło udział 40 wolontariuszy, 14 opiekunów zebrano 960 kg żywności. **Pracownicy GOPS włączając się w zbiórki żywności pragną uwrażliwić społeczeństwo na potrzeby osób żyjących w ubóstwie i zachęcić do dzielenia się na miarę swojej wrażliwości oraz możliwości.** Poza pracownikami tut. Ośrodka w zbiórce uczestniczyli m.in.: Szkolne Koło Wolontariatu, Klubem Senior + w Piekoszowie, Harcerze z Jaworzni, Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza OSP w Rykoszynie. Pomoc w formie paczek żywnościowych trafiła do osób potrzebujących z rodzin wielodzietnych, osób chorych, samotnie wychowujących dzieci, bezdomnych oraz osób żyjących w ubóstwie z terenu gminy Piekoszów i pozwoliła zapewnić im godne, radosne święta. Ponadto włączenie w zbiórkę wolontariuszy i opiekunów z różnych organizacji umożliwia integrację międzypokoleniową osób i instytucji działających na rzecz mieszkańców gminy.

Kolejną inicjatywą cieszącą się bardzo dużą popularnością wśród mieszkańców są **bezpłatne porady prawne**, które stanowią ogromne, realne wsparcie dla osób będących w ciężkiej sytuacji życiowej. Najwięcej porad zostało udzielonych w tematyce alimentów, opieki nad dziećmi, przemocy w rodzinie. W 2023 roku z takiego wsparcia skorzystało 25 rodzin z terenu gminy Piekoszów, udzielono 53 porady

4. Działalność Klubu Senior + w Piekoszowie – 2023r.

Podstawą Programu Senior + jest zwiększanie aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym, przede wszystkim lokalnym oraz aktywność fizyczna i dbanie o zdrowie fizyczne i psychiczne. W praktyce przekłada się to na umożliwianie korzystania z oferty Klubu Seniora osobom nieaktywnym zawodowo po 60 r. ż. W tym celu ośrodek wsparcia wdraża usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej, terapii zajęciowej – w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku senioralnym. W ramach Programu udostępniana jest uczestnikom programu infrastruktura pozwalająca na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe i na rzecz lokalnego środowiska. Działania ukierunkowane są na promowanie aktywnego i pozytywnego starzenia się, opierając się na wielopoziomowym rozwoju biernych zawodowo osób po 60 r. ż.

Klub Senior + oferuje zajęcia w blokach tematycznych. W 2023 roku udało się zrealizować szereg działań pozytywnie odebranych przez uczestników programu. Działania w poszczególnych sekcjach obejmowały:

- 1) **Sekcja "Na Zdrowie"**. Z działań zaplanowanych zrealizowano wszystkie zajęcia z aktywności ruchowej, które odbywały się regularnie i dostosowane były do możliwości potrzeb osób starszych. Wszyscy seniorzy przedłożyli wymagane zaświadczenia lekarskie o braku

przeciwwskazań do podejmowanych aktywności. Pod okiem i nadzorem fizjoterapeuty odbyły się następujące zajęcia w formie :

a) indywidualnej: rehabilitacja przy użyciu UGUL, masaż relaksacyjny, fototerapia, platforma wibracyjna, rotor, stepper, krioterapia, kinesiotaping

b) grupowej: fizjoterapia różnymi metodami (terapia funkcjonalna, psychomotoryka, treningi zdrowotne i inne), gimnastyka korekcyjna, gimnastyka relaksacyjna z elementami jogi, zajęcia w rytm muzyki, pilates, gimnastyka z piłkami fit ball oraz gimnastyka ze stepami. Ponadto sukcesywnie wprowadzono ćwiczenia dotleniające, wspomagające koordynację ruchową oraz zabawy w ruchu. Odbyły się liczne spacerzy, ćwiczenia na łonie natury, na siłowni plenerowej oraz liczne marsze Nordic Walking pod okiem trenera czy spacerzy z kijkami. Przeprowadzono treningi pamięci i spostrzegawczości ukierunkowane na seniorów (sudoku, krzyżówki, quizy, scrabble itp.). Udostępniono do codziennego użytku ciśnieniomierz, pulsoksymetr, (po wcześniejszym wytłumaczeniu obsługi i interpretacji pomiaru) oraz wagę. Seniorzy w ramach zajęć ruchowych mogli korzystać bez ograniczeń z urządzeń i drobnych sprzętów oraz akcesoriów, w które wyposażona jest sala ćwiczeń w placówce Klubu, ale także mogli spotykać się na grupowych ćwiczeniach na udostępnianej, nieodpłatnie, sali zlokalizowanej w budynku, w którym mieści się Klub. Oprócz zaplanowanych działań udało się brać udział w prelekcjach: 1) Prawidłowe żywienie seniora (Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna), 2) Zdrowy styl życia (Centrum Leonadro da Vinci w Podz. Chęcińskim). Ponadto uczestnicy brali udział w Badaniach określających profil lipidowy w Laboratorium Centrum Leonardo da Vinci w Podz. Chęcińskim i w tymże miejscu uczestniczyli w Spacerze pod Zdrowie. Uczestniczyli w prelekcji o stresie i jego wpływie na życie i zdrowie (prof. dr hab. n. med. Jadwigi Jośko-Ochojskiej). W ramach profilaktyki zdrowia skorzystali z oferty Basenów Mineralnych w Solcu Zdrój. Klubowicze brali udział również w turnieju sportowo-rekreacyjnym "Żyj jak inni - sport z łukiem", próbując swoich możliwości w różnych dyscyplinach sportowych. W Klubie zorganizowano również zabiegi SPA z marka Arbonne oraz Masaż Kobido. Sukcesywnie przeprowadzono też działania mające na celu poszerzenie wiedzy na temat szczepień przeciwko grypie i COVID-19. Dzięki współpracy z lokalnym Ośrodkiem Zdrowia placówka była w stałym kontakcie z pielęgniarką, a uczestnicy programu mieli ułatwioną rejestrację do lekarza oraz pomoc przy zapisach na szczepienia. Dla uczestników programu zorganizowano liczne pogadanki na temat profilaktyki zdrowia oraz warsztatów kulinarnych o kierunku prozdrowotnym, a także udział w warsztatach z dietetykiem (komponowanie posiłku po 60 r. ż.)

2) Sekcja "Da Vinci". Z zaplanowanych działań udało się przeprowadzić regularne warsztaty z tkactwa artystycznego (prowadzone przez seniorkę i kierownika Klubu). Wszelkie działania w Klubie Senior + prowadzone są przez dyplomowanego artystę w formie profesjonalnej , ale także w formie amatorskiej (prowadzone przez seniorki z wykorzystaniem ich wiedzy i umiejętności nabytych – np. kwiaty z bibuły, szydełko, robienie na drutach, haft, szycie na maszynie). Do innych zajęć należały: warsztaty z makramy, warsztaty z papierowej wikliny, warsztaty malarskie, warsztaty ceramiczne (pracownia BCK), warsztaty florystyczne – „Kompozycja funeralna”, stroik świąteczny, warsztaty florystyczne o charakterze tradycyjnym/ludowym – „Palma wielkanocna” -warsztaty okolicznościowe (wielkanocne i

bożonarodzeniowe). Odbyły się również działania obejmujące haft, szydełkowanie, praktyczne szycie na maszynie, wykonywania kwiatów z bibuły oraz ozdabianie ubioru (cygańskie spódnice), robienie rzeczy z odzysku oraz majsterkowanie. Na zajęciach w placówce tworzono też rzeczy z włóczki, a także zajęcia, na których powstał wieniec dożynkowy. Większość materiałów wykorzystana przy wymienionych działaniach zapewniona była przez placówkę. Nadmienić należy jednak, że w przygotowaniu do niektórych warsztatów zaangażowani byli wszyscy uczestnicy programu poprzez przyniesienie półproduktów i różnych materiałów z własnych domów (np. do wieńca dożynkowego, palem wielkanocnych, itp.) Wszystkie wykonane na warsztatach „dzieła” stały się własnością seniorów. Nieliczne prace zostały w Klubie na cele promocyjne działań placówki.

3) *Sekcja „Razem dla Wszystkich”.*

Z zaplanowanych zajęć zrealizowano działania:

- a) międzypokoleniowe: spotkania z dziećmi z terenu gminy Piekoszów podczas Ferii Zimowych 2023 (wspólna gra w bingo z upominkami i słodką niespodzianką, warsztaty z tworzenia zimowego ptaszka z włóczki oraz organizacja słodkiego poczęstunku na zakończenie zimowiska); spotkanie z dziećmi z Przedszkola w Szczukowskich Górkach (czytanie bajek przez seniorów, przygotowanie dla wszystkich przedszkolaków klubowych ciasteczek i przekazanie książeczek pozyskanych za darmo przez kierownika placówki, karmnika i poidelka wykonanych przez seniorów oraz gier terenowych); współorganizacja Dnia Dziecka w Jaworzni dla ponad 700 dzieci z terenu gminy Piekoszów (pieczone kiełbaski, stoisko z pompowaniem balonów, lemoniada); wakacyjne spotkania z dziećmi z terenu gminy Piekoszów podczas Wakacji 2023 organizowanych przez BCK (wspólna gra w bingo, konkurs plastyczny z upominkami i lodami, grill na zakończenie akcji wakacyjnej); Narodowe Czytanie - „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej z młodzieżą szkolną w SP w Micigoździe (dodatkowo częstowanie młodzieży upieczonymi w Klubie ciasteczkami); Mikołajki dla dzieci z terenu gminy Piekoszów (wystrój sali, figura „dziadka do orzechów, chatka z piernika do zdjęć, girlanda z balonów w kształcie Mikołaja oraz ciasteczka klubowe dla wszystkich dzieci na imprezie); warsztaty z ozdabiania świątecznych ciasteczek w Przedszkolu w Piekoszowie
- b) wolontariat i wsparcie akcji charytatywnych: wsparcie akcji WOŚP (rękodzieło na kiermasz), zbiórka zakrętek na leczenie Klary chorej na artrogrypozę, zbiórka żywności, chemii i leków dla Rodaków z Wileńszczyzny org przez Starostwo Powiatowe w Kielcach (dwa razy); wolontariat przy zbiórce żywności dla osób najbardziej potrzebujących z terenu gminy Piekoszów, organizowanej przez GOPS w Piekoszowie i Bank Żywności w Kielcach (Wielkanocna zbiórka i Bożonarodzeniowa);
- c) działania na rzecz lokalnego (oraz poza gminą) społeczeństwa: koncert kolęd w wykonaniu Klubu podczas I Jarmarku Bożonarodzeniowego w Piekoszowie; obdarowanie, wykonanymi podczas warsztatów w Klubie, serduszkami seniorów podczas Walentynkowego Senior Show w WDK w Kielcach; obdarowanie pieczonymi w Klubie ciasteczkami seniorów podczas Senior Show w WDK w Kielcach z okazji Dnia Kobiet; sprzątanie przestrzeni publicznej w Szczukowskich Górkach (gm. Piekoszów); sprzątanie najbliższej okolicy Klubu; śpiewanie pieśni patriotycznych; tworzenie zielonej przestrzeni pod budynkiem, w którym mieści się

placówka Klubu (nasadzenia roślin, przycinanie drzew, sprzątanie pobliskiego terenu); wsparcie organizacji poczęstunku na imprezę gminną „Dożynki”.

4) Sekcja „Mogę Więcej”.

Z zaplanowanych zajęć przeprowadzono następujące działania: udział w pokazie pierwszej pomocy przedmedycznej (OSP Piekoszów), spotkanie z policją - Metody zapobiegania oszustwom metodą "na wnuczka" oraz zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym seniorów (Urząd Wojewódzki), spotkanie ze strażą - prelekcja nt zagrożeń wynikających z zatrucia tlenkiem węgla i korzyściach płynących z montażu czujników czadu (Urząd Wojewódzki), udział w kampanii „Opaska Bezpieczeństwa”, spotkanie informacyjne „Upał – opieka nad osobami starszymi”; spotkanie edukacyjne z cyberprzestępczości i bezpiecznych zakupów w sieci; szkolenie z obsługi i możliwości jakie niosą ze sobą strony rządowe (epacjent, e-urząd); szkolenie z umawiania wizyt lekarskich przez internet, , szkolenie z obsługi smartfona (robienie i umieszczanie zdjęć w mediach społecznościowych, zamieszczanie ogłoszeń; przydatne strony); Warsztaty kulinarne ogólnopolskie „Etno-fit” organizowane przez BCK w Piekoszowie; nauka wokalu z technikami oddechu w siedzibie zespołu "Mazowsze", nauka pieśni patriotycznych oraz kolęd i pastorałek; nauka gry w szachy, boccie, scrabble; nauka strzelania z łuku; prelekcja dotycząca samoobrony seniora i przeciwdziałań kradzieżom kieszonkowym (Stowarzyszenie Passa w Urzędzie Wojewódzkim), pogadanki i prelekcje o charakterze historycznym, kulturowym i obyczajowym; udział w wystawie prac promujących twórczość amatorską osób 60+,organizowanej przez BCK w Piekoszowie; ćwiczenia emisji głosu; nauka przygotowywania zdrowych i zbilansowanych posiłków, nauka rękodzieła artystycznego, tkactwa artystycznego, splotów makramowych; psychoedukacja. Uczestnicy Klubu wzięli również w żywej lekcji historii w Dworze Starostów w Podzamczu Chęcińskim, poznali historię zespołu Mazowsze w Centrum Folkloru Polskiego "Karolin" oraz rodzaje strojów ludowych (tamże); poznali nowinki techniczne podczas zwiedzania Centrum Nauki oraz uczestniczyli w lekcjach w Centrum Edukacji Medialnej, poznając techniki nagrywań oraz historię radia. Dzięki warsztatom zgłębili wiedzę o lokalnym pasiaku świętokrzyskim i historii stroju ludowego w naszym regionie. Seniorzy brali udział również w warsztatach z informatykiem z podstaw obsługi komputera.

5) Sekcja „Teraz My”.

Z zaplanowanych zajęć zrealizowano; -imprezy okolicznościowe (Walentynki,Thusty Czwartek, Dzień Kobiet, Dzień Mężczyzn, Dzień Sołtysa, 5 Rocznica otwarcia Klubu, Dzień Seniora, Mikołajki, Spotkanie Opłatkowe- Wigilia Klubowa oraz urodziny uczestników Klubu)); -imprezy integracyjne wewnątrzpokoleniowe (udział w imprezach organizowanych przez WDK w Kielcach „SeniorShow” (występy zespołu "Z Taborem"), spotkanie integracyjne z KGW Siadlce - z okazji 60-lecia utworzenia formacji (występ zespołu "Z Taborem"); udział w Senioraliach wojewódzkich w Busku Zdrój; udział w Senioriadzie , w Dożynkach Gminnych w Piekoszowie; impreza integracyjna w Kaniowie -gm. Zagnańsk (występ zespołu "Z Taborem"), udział w imprezie lokalnej Mega Moc Piekoszowa (występ zespołu "Z Taborem"); udział w Senioraliach Kieleckich (występy zespołu "Z Taborem"), spotkanie integracyjne "Pieczony ziemniak" z KGW Rykoszyn" oraz udział w obchodach jubileuszu utworzenia KGW

Rykoszyn (55-lecie); udział w Inauguracji Roku Akademickiego Uniwersytetów Trzeciego Wieku; udział w imprezach promujących twórczość osób 60+ (występy wokalnie-taneczne zespołu „Z Taborem” utworzonego z inicjatywy uczestników programu Senior +, które przyniosły wiele słów uznania oraz wyróżnienia). Spotkania z ciekawymi ludźmi ze świata polityki i kultury (minister, senatorzy, posłowie, marszałek woj. świętokrzyskiego, wojewoda świętokrzyski, starości, dr urzędu wojewódzkiego wydziału Rodziny i Polityki Społecznej, a także ze świata kultury spotkanie autorskie z Olgą Bończyk, Anną Dymną, Andrzejem Dąbrowskim); grzybobranie; ognisko; grill. Zdobył I miejsca w „Konkursie na najpiękniejszy wieniec dożynkowy gminy Piekoszów oraz wyróżnienie za udział w konkursie kulinarnym „Etno-Fit”; Z przyczyn niezależnych od placówki nie udało się zorganizować kuligu.

6) *Sekcja „Czas na relaks”.*

Z zaplanowanych działań zrealizowano: 3 wyjścia do kina ; udział w spektaklu teatralnym "Mama się nie rusza", udział w koncertach: Kapela Podwórkowa Scyzory, kwartet tenorowy Leonvoci, koncert Alicja Majkowska i Włodzimierz Korcz. Seniorzy brali udział w występach wokalnych i recytatorskich osób 60 + podczas Senior Show w WD); w koncertach zespołów: Nowator, Top Girls, Weekend (Piekoszów). Seniorzy brali udział w jednodniowych wycieczkach krajoznawczo-edukacyjnych (Podzamcze Chęcińskie -Dwór Starostów, Centrum Folkloru Polskiego Karolin - Otrębusy (woj.mazowieckie), Ogród Botaniczny w Kielcach, Zagnańsk – Dąb Bartek i zalew w Kaniowie, Zamość, Uczestnicy Klubu Brali również udział w spotkaniach autorskich z Olgą Bończuk, Anną Dymną i Hanną Śleszyńską (BCK Piekoszów). Zorganizowano również udział w minirecitalu Andrzeja Dąbrowskiego w Kielcach.

W 2023 roku zapisanych do Klubu było 26 osób. Wprowadzono również nowe działania, które seniorzy odebrali pozytywnie. Jednym z zadań Klubu jest planowanie nowych rozwiązań, które poszerzają ofertę, czyniąc ją z roku na rok bogatszą i dostosowaną do oczekiwań osób starszych. Placówka dba o publiczne relacje z otoczeniem, współpracuje z placówkami oświatowymi i instytucjami z terenu gminy Piekoszów oraz Kielc, wykorzystując lokalny potencjał i oferty kulturalno-oświatowe. Działania Klubu zamieszczane są na stronie Facebook, która ma coraz więcej osób śledzących ją. O zadowalającym poziomie naszych działań z seniorami świadczą pozytywne opinie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej oraz udostępnianie przez Ministerstwo zdjęć z realizacji zadań. Pozytywnych opinii nie brakuje również ze strony Urzędu Wojewódzkiego i Wojewody Świętokrzyskiego, a także Starosty Kieleckiego.

Piekoszowski Klub Seniora realizuje ofertę programową ściśle w oparciu o politykę senioralną. Porównując go z innymi placówkami tego typu (na spotkaniach integracyjnych, wyjazdach) można stwierdzić, że funkcjonuje on na wysokim poziomie, promując region oraz będąc przykładem dobrej organizacji działań na rzecz osób starszych.

Dzięki rządowemu wsparciu, przychylności władz Miasta i Gminy Piekoszów, wsparciu GOPS, międzyinstytucjonalnej współpracy oraz wszechstronnej kadrze działania seniorów są doceniane w szerokim środowisku. Przez pozytywny odbiór i efekty realizowanych zajęć Klub Senior + staje się integralną częścią społeczeństwa Miasta i Gminy Piekoszów, tak jak żłobek,

przedszkole czy klub sportowy. To ogromny krok milowy w dostrzeganiu celowości istnienia miejsc wsparcia dziennego dla osób 60+. Fakt ten pozwala stwierdzić, że nieaktywne zawodowo osoby starsze przestają być szufladkowane, a pełniona przez nich funkcja nie ogranicza się do postrzegania ich stereotypowo, przyczyniając się do przekroczenia społecznej bariery jaką jest rzekoma bezużyteczność seniora.

Koszt realizacji zadania w ramach Programu Senior + na lata 2021-2025 w roku 2023 wyniósł – ogółem 104 311,84 zł; środki własne 63 511,84 zł; dotacja - 40 800,00 zł. Kwota ta pozwoliła na zapewnienie działań grupie seniorów z zakresu usług:

- socjalnych
- edukacyjnych
- kulturalno-oświatowych
- sportowo-rekreacyjnych
- aktywności ruchowej lub kinezyterapii
- aktywizującymi społecznie (w tym wolontariat międzypokoleniowy)
- terapii zajęciowej.

VII. WSPIERANIE RODZINY

1. Asystent rodziny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie został wyznaczony jako jednostka organizacyjna Gminy Piekoszów organizująca realizację zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny prowadzonego w formie pracy z rodziną. W celu realizacji zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zwanej dalej „ustawą”, w strukturze GOPS funkcjonuje asystent rodziny.

W roku 2023 wsparciem asystenta rodziny objętych zostało **łącznie 29 rodzin**, z czego w 9 rodzinach współpraca została zakończona ze względu:

- ze względu na osiągnięcie bądź częściowe osiągnięcie celów (2 rodziny),
- ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę (2 rodziny),
- ze względu na zmianę miejsca zamieszkania (5 rodzin).

Zatrudnienie asystenta rodziny jest obligatoryjnym zadaniem nałożonym na gminy. Asystent rodziny może maksymalnie pracować z 15 rodzinami. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie na dzień 31.12.2023r. zatrudniał 2 asystentów rodzin. Koszty zatrudnienia osób na tym stanowisku wyniosły 148 199,48 zł, w tym dofinansowanie w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2023” w kwocie łącznej: 21 136,44 zł.

2. Piecza zastępcza

Realizując zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej (4 dzieci);
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej (3 dzieci);
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej (4 dzieci).

W 2023 r. na pokrycie kosztów umieszczenia dzieci z terenu Gminy Piekoszów w pieczy zastępczej ponieśliśmy wydatki w kwocie 54 834,77 zł.

VIII. GMINNY SYSTEM PRZECIWDZIAŁANIA DOMOWEJ W GMINIE PIEKOSZÓW

1. Gminny Zespół Interdyscyplinarny

Gminny Zespół Interdyscyplinarny działa w oparciu o Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochronie Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Piekoszów na lata 2021-2026 przyjęty Uchwałą nr XXVIII/256/2020 Rady Gminy w Piekoszowie z dnia 30 grudnia 2020 r.

Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie.

Zespół Interdyscyplinarny to grupa specjalistów z różnych instytucji, łącząca swoją wiedzę, umiejętności oraz możliwości wynikające z instytucji, którą reprezentują, podejmująca współpracę i skoordynowane działania mające na celu niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie zjawisku przemocy na terenie Gminy Piekoszów.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego działają na podstawie Zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Piekoszów oraz porozumień zawartych między Burmistrzem Miasta i Gminy Piekoszów, a podmiotami, których przedstawiciele wchodzi w skład Zespołu. Członkowie Zespołu wykonują zadania w ramach obowiązków zawodowych i służbowych. Porozumienia stanowią jednocześnie formę zobowiązania do zapewnienia i stworzenia możliwości, udziału w posiedzeniach i pracach Zespołu lub Grup Roboczych wytypowanych przedstawicieli.

W 2023r. odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i 71 posiedzeń grup roboczych. W roku 2023 było założonych 54 Niebieskich Kart a 6 kontynuowanych z poprzedniego roku.

Uchwałą nr LXVIII/621/2023 Rady Miejskiej w Piekoszowie z dnia 28 grudnia 2023r. przyjęty został Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta i Gminy Piekoszów na lata 2024 – 2030.

IX. POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW

Uczniowi przysługuje prawo do pomocy materialnej ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa lub budżecie właściwej jednostki samorządu terytorialnego. Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia.

Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są:

- 1) stypendium szkolne;
- 2) zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. O stypendia lub zasiłki szkolne ubiegać się mogą uczniowie zamieszkali na terenie Gminy Piekoszów znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe zostało ustalone przez ustawodawcę zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W 2023r. zasiłki i stypendia socjalne na terenie Gminy Piekoszów wypłacone były w 2 transzach, w czerwcu 2023 r. za okres od stycznia do czerwca i w grudniu 2023r. za okres od września do grudnia. W 2023r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił stypendia szkolne dla 34 uczniów oraz zasiłek szkolny dla jednego ucznia, na łączną kwotę 14 403,41 zł, w tym z dotacji – 11 522,73 zł, natomiast ze środków własnych gminy wydatkowano kwotę – 2 880,68 zł.

X. KARTA DUŻEJ RODZINY

Od 16 czerwca 2014 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie przyjmuje wnioski o wydanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny, która uprawnia do zniżek oferowanych zarówno przez instytucje państwowe, jak i firmy prywatne.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) mają na utrzymaniu co najmniej 3 dzieci:

1. w wieku do ukończenia 18 roku życia;
2. w wieku do ukończenia 25 roku życia – w przypadku gdy dziecko uczy się w:
 - a) szkole – do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego,

- b) szkole wyższej – do końca roku akademickiego- w którym jest planowane ukończenie nauki zgodnie z oświadczeniem,
- 3. bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Członkami rodziny wielodzietnej są:

- 1) rodzic (rodzice) – przez którego rozumie się także rodzica (rodziców) zastępczych lub osobę (osoby) prowadzącą rodzinny dom dziecka;
- 2) małżonek rodzica;
- 3) dziecko – przez które rozumie się także dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą, oraz osobę przebywającą w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka na czas kontynuowania nauki szkolnej.

Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny nie przysługuje rodzicowi, którego sąd pozbawił władzy rodzicielskiej lub któremu sąd ograniczył władzę rodzicielską przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, chyba że sąd nie pozbawił go władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci.

Od 1 stycznia 2018 roku Karta Dużej Rodziny uzyskała nową formę dokumentu elektronicznego.

W dniu 1 stycznia 2019r. weszła w życie istotna zmiana w ustawie z dnia 5 grudnia 2004 roku o Karcie Dużej Rodziny. Od tego dnia o przyznanie Karty Dużej Rodziny mogą ubiegać się nie tylko członkowie rodzin, w których w chwili składania wniosku co najmniej troje dzieci spełnia warunki ustawy, ale również rodzice i małżonkowie rodziców, którzy mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, bez względu na wiek tych dzieci w chwili składania wniosku. Wniosek może złożyć każdy pełnoletni członek rodziny – również pełnoletnie dziecko, zaznaczone we wniosku jako dziecko niespełniające obecnie warunków ustawy. Przyznanie Kart rodzicom, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, nie jest uzależnione od tego, czy dzieci te były w rodzinie jednocześnie, lub czy żyją w chwili składania wniosku.

Z dniem 30 czerwca 2021r. została zamknięta aplikacja mKDR. Osoby pełnoletnie od 9 czerwca 2021 roku mogą wyświetlać Kartę Dużej Rodziny w bezpłatnej aplikacji mObywatel. Karta Dużej Rodziny w mObywatelu – inaczej mKDR – dostępna jest dla każdej dorosłej osoby, której przyznano prawo do KDR i posiadającej ważny polski dowód osobisty i każdego dziecka, któremu przyznano prawo do KDR i posiadającemu mLegitymację szkolną. Osoby, które nie posiadają polskiego dowodu osobistego oraz dzieci, które nie posiadają mLegitymacji szkolnej mogą korzystać z KDR w formie tradycyjnej – w postaci plastikowej Karty.

Dzięki mKDR rodziny wielodzietne mogą korzystać z bogatej oferty zniżek i uprawnień oferowanych przez instytucje publiczne i firmy m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej czy rekreacyjnej.

Aplikacja pozwala na przekierowanie użytkowników na portal Emp@tia, gdzie znajduje się mapa partnerów KDR wraz z lokalizacjami i opisem zniżek.

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie przyjął 27 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny typu zgłoszenie nowej rodziny, 191 wniosków typu zgłoszenie nowej rodziny dla rodzin składających się wyłącznie z rodziców, 10 wniosków o przyznanie duplikatu karty, 12 wniosków o przedłużenie ważności karty, 2 wnioski o przyznanie karty dla nowego członka rodziny. W 2023r. wydano łącznie 458 tradycyjnych Kart Dużej Rodziny, oraz 463 karty elektroniczne.

Na dzień 1 stycznia 2024r. 1 170 rodzin posiada przynajmniej jedną aktywną tradycyjną lub elektroniczną kartę dużej rodziny. Ogółem 2 531 osób ma przyznane karty tradycyjne lub karty elektroniczne.

XI. ŚWIADCZENIA RODZINNE I ICH REALIZACJA

System świadczeń rodzinnych jest systemem poza ubezpieczeniowym, zorganizowanym na zasadzie zaopatrzeniowej, finansowanym z budżetu państwa. W gminie Piekoszów realizacją ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Świadczenia rodzinne są udzielane na okresy zasiłkowe, które trwają od 1 listopada jednego roku do 31 października roku następnego.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadza następujące rodzaje świadczeń:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze:
 - a) zasiłek pielęgnacyjny,
 - b) świadczenie pielęgnacyjne,
 - c) specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 3) jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia się dziecka,
- 4) świadczenie rodzicielskie.

Obok posiadania dziecka na utrzymaniu, głównym kryterium uprawniającym do świadczeń rodzinnych jest przeciętny miesięczny dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie z roku kalendarzowego poprzedzającego okres zasiłkowy. Kryterium dochodowe dotyczy dochodu opodatkowanego netto, tj. po odliczeniu podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne oraz dochodu nieopodatkowanego. W 2023r. dochód na osobę to kwota 674,00 zł lub 764,00zł, jeśli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne. Określone w ustawie kryterium dochodowe powinny spełniać rodziny ubiegające się o zasiłek rodzinny oraz dodatki do niego, specjalny zasiłek opiekuńczy, a także jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka (kryt. dochodowe wynosi 1922,00zł). Pozostałe świadczenia są niezależne od wysokości dochodu rodziny.

Obowiązuje zasada, że osobami w pierwszej kolejności zobowiązanymi do łożenia na utrzymanie dzieci są ich rodzice. W sytuacji osób samotnie wychowujących dzieci, oznacza to konieczność zasądzenia alimentów na rzecz dziecka od drugiego z rodziców.

Zasiłek rodzinny przyznawany jest w zależności od wieku dziecka pozostającego na utrzymaniu osoby uprawnionej i wynosi od 01.11.2016r.:

- 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 135,00 zł na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- 1) urodzenia dziecka w wysokości 1 000,00 zł na dziecko, jest to świadczenie jednorazowe;
- 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - 400,00 zł miesięcznie,
- 3) samotnego wychowywania dziecka - 193,00 zł miesięcznie na dziecko lub na dziecko niepełnosprawne 273,00 zł - nie więcej jednak niż dwa dodatki w jednej rodzinie;
- 4) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - 95,00zł miesięcznie na trzecie i na następne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego;
- 5) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - 90,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku do 5 lat lub 110,00 zł - na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia;
- 6) rozpoczęcia roku szkolnego 100,00 zł jednorazowo - każda klasa szkoły do policealnej włącznie oraz na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne;
- 7) podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania - 113,00 zł miesięcznie na zamieszkanie w internacie lub 69,00 zł miesięcznie na dojazd do szkoły - wypłacany przez 10 miesięcy w roku.

Aby skorzystać z dodatków należy mieć prawo do zasiłku rodzinnego. Prawo do poszczególnych dodatków ustalane jest po spełnieniu warunków w ustawie.

Poza zasiłkami rodzinnymi i przysługującymi do nich dodatkami, w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych realizowane są trzy rodzaje świadczeń opiekuńczych:

- 1) **zasiłek pielęgnacyjny** od 01.11.2019 r. 215,84 zł miesięcznie - świadczenie przysługuje niezależnie od dochodu rodziny i osoby, dlatego przyznawane jest nie na okres zasiłkowy, lecz na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Przeznaczone jest dla niepełnosprawnych dzieci i niepełnosprawnych osób dorosłych oraz dla osób, które ukończyły 75 lat. Do zasiłku pielęgnacyjnego nie mają prawa osoby, które nabyły uprawnienie do dodatku pielęgnacyjnego wypłacanego przy emeryturze lub rencie;
- 2) **świadczenie pielęgnacyjne** - 2 458,00 zł miesięcznie w 2023 roku, od 01.01.2024r. - 2 988,00 zł miesięcznie. Przyznawane jest osobom, które rezygnują, bądź nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zawodowej, by opiekować się niepełnosprawnym członkiem rodziny wymagającym szczególnej opieki, na których ciąży obowiązek alimentacyjny. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje jeżeli niepełnosprawność osoby

wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18-go roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej jednak nie później niż do 25 roku życia.

- 3) **specjalny zasiłek opiekuńczy** - od 01.11.2018r. 620,00 zł miesięcznie przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny. Prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego zależne jest od dochodu rodziny sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę w rodzinie (764zł). Do ustalenia prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, a po sześciu miesiącach aktualizacji ww. wywiadu.

Osobom pobierającym powyższe świadczenia opiekuńcze Ośrodek Pomocy Społecznej opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz zdrowotne. W 2023r. ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacono 104 osobom opiekującym się niepełnosprawnymi członkami rodziny na kwotę 767 017,00 zł oraz składki na ubezpieczenia zdrowotne dla 45 osób na kwotę 133 059,00 zł.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko i nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego.

O świadczenie rodzicielskie może ubiegać się:

- 1) matka lub ojciec dziecka (przy czym ojciec dziecka może ubiegać się o w/w świadczenie nie wcześniej niż po wykorzystaniu przez matkę dziecka 14 tygodni pobierania świadczenia lub wcześniej niż w/w terminie w przypadku śmierci matki dziecka lub porzucenia przez nią dziecka),
- 2) opiekun faktyczny dziecka (tj. osoba, która sprawuje opiekę nad dzieckiem i wystąpiła do sądu rodzinnego o przysposobienie tego dziecka), a w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia (a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10 roku życia).
- 3) rodzina zastępcza (z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej), w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia (a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10 roku życia).
- 4) osoba, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia (a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10 roku życia).

Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres:

- 1) 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka;
- 2) 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci;
- 3) 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci;
- 4) 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga dzieci i więcej przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga dzieci i więcej lub objęcia pięciorga dzieci i więcej.

Prawo do świadczenia rodzicielskiego ustala się, począwszy od miesiąca urodzenia lub przysposobienia dziecka, a w przypadku opiekuna faktycznego dziecka i rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, od miesiąca objęcia dziecka opieką, jeżeli wniosek o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego został złożony w terminie 3 miesięcy, licząc od dnia urodzenia lub przysposobienia dziecka, a w przypadku osób opiekuna faktycznego dziecka i rodziny zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, od dnia objęcia dziecka opieką. W przypadku złożenia wniosku po terminie, nie później jednak niż w okresie 52 tygodni, w przypadku urodzenia (przysposobienia, objęcia opieką) jednego dziecka i odpowiednio dłużej w przypadku urodzenia (przysposobienia, objęcia opieką) więcej dzieci, prawo do świadczenia rodzicielskiego ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek.

W przypadku gdy matka dziecka pobiera zasiłek dla osób bezrobotnych, lub urodziła dziecko w ciągu miesiąca po zakończeniu pobierania zasiłku dla osób bezrobotnych, lub w okresie przedłużenia zasiłku dla osób bezrobotnych - świadczenie rodzicielskie przysługuje jednemu z rodziców w wysokości różnicy pomiędzy kwotą świadczenia rodzicielskiego (tj. 1.000 zł), a kwotą pobieranego przez kobietę zasiłku dla bezrobotnych pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach realizacji świadczeń rodzinnych w 2023 roku obsługiwał 855 rodzin, a na 951 dzieci w tych rodzinach wypłacany był zasiłek rodzinny wraz z dodatkami.

Do katalogu świadczeń rodzinnych zalicza się również **jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka** w wysokości 1 000,00 zł, która zależna jest od dochodów rodziny (kryt. dochodowe wynosi 1922zł); zapomoga ta finansowana jest ze środków budżetu państwa. W 2023 r. wypłacono 64 tych świadczeń.

W przypadku pobierania świadczeń rodzinnych Ośrodek na bieżąco musi kontrolować i monitorować sytuację dochodową swoich klientów oraz członków ich rodzin, którzy podejmują zatrudnienie zarówno w kraju jak i poza granicami kraju. W przypadku zatrudnienia poza granicami kraju mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego, którymi w głównej mierze zajmuje się Wojewoda Świętokrzyski. Przepisy te pozwalają korzystać naszym obywatelom ze świadczeń rodzinnych poza granicami (tam gdzie zachodzi koordynacja), ale w ścisłej zależności i współpracy z jednostką pomocy społecznej z terenu miejsca zamieszkania w kraju.

Tabela 8. Wydatki na świadczenia rodzinne oraz liczba świadczeń w 2023r.

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	Liczba osób korzystających
Zasiłek rodzinny	5 626	668 524	1 120
Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym:	3 091	379 029	
urodzenia dziecka	37	24 426,19	37
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	208	75 402,90	18

samotnego wychowywania dziecka	266	52 925,20	22
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	430	45 112,75	36
rozpoczęcia roku szkolnego	657	37 746,87	385
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1 115	73 382,35	93
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	984	89 486,08	82
Zasiłki pielęgnacyjne	5 714	1 233 310,00	477
Świadczenia pielęgnacyjne	1 623	3 942 916,00	136
Specjalny zasiłek opiekuńczy	10	6 200,00	1
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	64	64 000,00	64
Świadczenie rodzicielskie	278	253 157,00	24

Zródło: Dane GOPS Piekoszów

W okresie od 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2023 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej przyjęto 640 wniosków w sprawie świadczeń rodzinnych.

W trakcie 2023 roku Ośrodek wydał 1 043 decyzji, w tym 11 decyzji ustalających zwrot nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych. Odzyskano z tego tytułu 24 987,68 zł należności głównej oraz 3 478,06 zł odsetek za zwłokę.

Od stycznia 2016 r. rodziny, które przekraczają kryterium dochodowe stanowiące podstawę ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatku do zasiłku rodzinnego, dzięki wprowadzeniu zasady „złotówka za złotówkę” nie tracą całkowicie prawa do świadczeń, ale otrzymują świadczenia obniżone o kwotę przekroczenia. Rozwiązanie to dotyczy zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego.

XII. ZASIŁEK DLA OPIEKUNA

Pomoc w formie zasiłku dla opiekuna wypłacana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Celem realizacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 roku Sejm w dniu 4 kwietnia 2014 roku przyjął ustawę o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Wysokość zasiłku dla opiekuna wynosi - od 01.11.2018r. 620,00 zł miesięcznie. W 2023 roku skorzystała z niego 1 osoba i wypłacono kwotę 7 440,00 zł. Ustalenie prawa do zasiłku następuje po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, który aktualizowany jest co sześć miesięcy.

Osobom pobierającym powyższe świadczenie Ośrodek Pomocy Społecznej opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz zdrowotne. W 2023r. ubezpieczenia emerytalne i rentowe wyniosły 2 047,00 zł.

XIII. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

1. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane są na podstawie ustawy z dnia 07 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku Ośrodek wypłacił świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla 35 rodzin, w których przyznano świadczenia dla 51 osób na ogólną kwotę 288 300,00 zł.

Zgodnie z art. 27 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dłużnik alimentacyjny zobowiązany jest do zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami. Dłużnicy alimentacyjni zwrócili w okresie od stycznia do grudnia 2023 roku kwotę 167 817,00 zł, z tego na dochody budżetu państwa przekazano kwotę 139 886,00 zł pozostała kwota została podzielona między gminy właściwe ze względu na miejsce zamieszkania wierzyciela.

Tabela 9. Wydatki poniesione na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Wyszczególnienie	Kwoty i ilość świadczeń z funduszu alimentacyjnego	
	Kwota świadczeń alimentacyjnych wypłaconych w 2023r.	Ilość świadczeń za 2023 rok
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną	288 300,00	628
Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	167 817,00	-
- przekazane na dochody budżetu państwa	139 886,00	-
- przekazane na dochody własne gminy wierzyciela	27 931,00	-
Umorzone należności od dłużników alimentacyjnych,	-	-
Należności od dłużników alimentacyjnych, które wygasły, w związku ze śmiercią dłużnika	66 307,00	-

Zródło: Dane GOPS Piekoszów

2. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie prowadzi postępowanie ogółem wobec 62 dłużników, z czego:

- jako organ właściwy wierzyciela i organ właściwy dłużnika prowadzi postępowanie wobec 17 dłużników,
- jako organ właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika prowadzi 27 postępowań,
- jako organ właściwy ze względu na miejsce zamieszkania wierzyciela prowadzi 18 postępowań.

W toku prowadzonych postępowań w 2023 roku przeprowadzono 16 wywiadów alimentacyjnych, po czym poinformowano komornika o ustaleniach z wywiadów. W wyniku ustaleń zawartych w wywiadach zobowiązano 3 dłużników do zarejestrowania się w Urzędzie Pracy, jako osoba bezrobotna. Dla 2 dłużników wystąpiono z wnioskiem o aktywizację do PUP w Kielcach. W 2023 roku odzyskano od dłużników alimentacyjnych kwotę 167 817,00

zł tytułem wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz brak wpłat tytułem wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń zaliczki alimentacyjnej.

W okresie od 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2023 roku w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej przyjęto 36 wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego i wydano 45 decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego (36 decyzje przyznające, 5 decyzji uchylających prawo do świadczeń, z tytułu rezygnacji osoby – 2 decyzje, skuteczna egzekucja – 2 decyzje, zmiana decyzji – 4 decyzje i 1 decyzja przekroczony dochód).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie na realizację świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłku dla opiekuna otrzymał z budżetu państwa kwotę 7 895 316,00 zł, z czego wydatkowano 7 881 994,79 zł.

XIV. REALIZACJA PROGRAMU WSPARCIA DLA RODZIN „ZA ŻYCIEM”

Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” obejmuje swoimi działaniami rzeczywistą i pełną pomoc w celu integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz wsparcie ich rodzin. Dodatkowo przewidziana jest również pomoc dla kobiet w okresie ciąży (w tym powikłanej), porodu i połogu oraz rozwój wsparcia dla matek z małoletnimi dziećmi. W programie przewidziane jest również wsparcie dla rodzin w opiece nad osobą niepełnosprawną oraz wsparcie finansowe. W 2023r. wpłynęły 3 wnioski o świadczenie w ramach ustawy „Za życiem”.

XV. ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE

Od 1 kwietnia 2016 r. do 31 maja 2022 r. Ośrodek realizował ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, tzw. „Rodzina 500+”. Celem świadczenia wychowawczego było częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem podstawowych potrzeb życiowych.

Wysokość świadczenia wychowawczego do 31.12.2023r. wynosiła 500,00 zł miesięcznie na dziecko, od 01.01.2024r. – 800,00 zł. Świadczenie przysługiwało na dziecko, dzieci do dnia ukończenia 18 roku życia. W przypadku gdy dziecko objęte jest opieką naprzemienną (ustaloną orzeczeniem sądu) świadczenie wychowawcze dzieli się pomiędzy rodziców dziecka proporcjonalnie do liczby dni kalendarzowych przez które rodzic sprawował opiekę naprzemienną.

W 2023r. tut. Ośrodek na podstawie decyzji administracyjnych wydanych przez Świętokrzyski Urząd wypłacono kwotę 57 739,74 zł.

XVI. CZYSTE POWIETRZE

W dniu 25 sierpnia 2020 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej podpisał ustawę z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie z dniem 1 października 2020 r.

W/w ustawa wprowadza w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* nowe regulacje w art. 411 ust. 10g – 10s w zakresie obowiązku wydawania przez wójtów,

burmistrzów, prezydentów miast zaświadczeń dla osób fizycznych, które zamierzają składać wnioski o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w tym w ramach **Części 2 Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”**. Złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach Części 2 programu jest uwarunkowane posiadaniem takiego zaświadczenia. Zaświadczenia wydawane są w celu potwierdzenia przeciętnego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego osoby ubiegającej się o dofinansowanie. Procedurę wydawania zaświadczenia regulują znowelizowane przepisy POŚ, a także poprzez odesłanie, przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Na podstawie art. 411 ust. 10r ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. *Prawo ochrony środowiska* – Wójt Gminy Piekoszów upoważnił Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie, a następnie pracowników Ośrodka do prowadzenia postępowań w sprawach określonych w art. 411 ust. 10g w/w ustawy, w tym do wydawania w tych sprawach zaświadczeń. Na dzień 31 grudnia 2023 roku wydano 340 zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego.

XVII. DODATEK OSŁONOWY

Dodatek osłonowy - świadczenie pieniężne, którego celem było zrekompensowanie rosnących cen nośników energii (gaz, prąd) oraz produktów żywnościowych. Wspomniany dodatek przysługiwał osobom w gospodarstwie domowym (wieloosobowym lub jednoosobowym), w którym przeciętny miesięczny dochód nie przekraczał określonych kwot. Zasady i tryb przyznawania oraz ustalania i wypłaty dodatku osłonowego regulują przepisy Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o dodatku osłonowym. Wymieniona ustawa weszła w życie 4 stycznia 2022 roku.

Dodatek osłonowy przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym:

- jednoosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczała kwoty 2 100,00 zł,
- wieloosobowym – jeśli wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu nie przekraczała kwoty 1 500,00 zł na osobę.

Dodatek osłonowy w standardowym przypadku wynosił rocznie:

- 400 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego,
- 600 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób,
- 850 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób,
- 1 150 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Natomiast w przypadku gdy głównym źródłem ogrzewania gospodarstwa domowego był kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem lub paliwami węglopodobnymi, wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, dodatek osłonowy ulega podwyższeniu i wynosi rocznie:

- 500 zł dla gospodarstwa domowego jednoosobowego,
- 750 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 3 osób,
- 1 062,50 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z 4 do 5 osób,
- 1 437,50 zł dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 6 osób.

Dodatek osłonowy przysługuje osobom za okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. i był wypłacany w dwóch równych ratach w terminie do dnia 31 marca 2022 r. oraz do dnia 31 grudnia 2023 r.

W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie nie wypłacał dodatku osłonowego.

Dodatek osłonowy przysługuje za okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. i jest wypłacany jednorazowo w terminie do dnia 30 czerwca 2024 r.

Wnioski o wypłatę dodatku osłonowego za okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. złożone po dniu 30 kwietnia 2024 r. pozostawia się bez rozpoznania.

XVIII. DODATEK WĘGLOWY

Od 17 sierpnia 2022r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie realizował kolejne ważne zadanie tj. rozpoczęto przyjmowanie wniosków o wypłatę jednorazowego dodatku węglowego zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 roku o dodatku węglowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 141). Dodatek węglowy ma na celu wsparcie dużej grupy gospodarstw domowych, w tym również gospodarstw najuboższych energetycznie, w pokryciu części kosztów wynikających z wzrostu cen na rynku energii, poprzez zapewnienie im dodatkowych środków na zakup opału. Z dodatku węglowego mogą skorzystać gospodarstwa domowe, w których głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającym co najmniej 85% węgla kamiennego.

W okresie od 17.08.2022 r. do 30.11.2022 r. przyjęto 4 829 wniosków o wypłatę dodatków węglowych. W 2023r. kontynuowano realizację tego zadania poprzez wypłatę dodatków węglowych dla osób, które nie otrzymały jej w 2022r. lub złożyły odwołania od decyzji odmownych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. W 2023 r. wypłacono na ten cel kwotę 105 000,00 zł.

XIX. DODATEK DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Kolejnym ważnym wyzwaniem dla pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piekoszowie była Ustawa z dnia 15 września 2022r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, na podstawie której rozpoczęto przyjmowanie wniosków o dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła.

Dodatek dla gospodarstw domowych przysługuje osobie w gospodarstwie domowym, w przypadku gdy głównym źródłem ciepła gospodarstwa domowego jest:

1) kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym, drewnem kawałkowym lub innym rodzajem biomasy, albo

2) kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG, albo

3) kocioł olejowy

- zgłoszone lub wpisane do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o której mowa w art. 27a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (Dz. U. z 2022 r. poz. 438, 1561, 1576 i 1967), do dnia 11 sierpnia 2022 r., albo po tym dniu - w przypadku głównych źródeł ogrzewania zgłoszonych lub wpisanych po raz pierwszy do centralnej ewidencji emisyjności budynków, o których mowa w art. 27g ust. 1 tej ustawy.

Dodatek dla gospodarstwa domowego wynosi:

1) 3000 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe zasilany peletem drzewnym lub innym rodzajem biomasy, z wyłączeniem drewna kawałkowego;

2) 1000 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy, zasilane drewnem kawałkowym;

3) 500 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG;

4) 2000 złotych - w przypadku gdy głównym źródłem ciepła jest kocioł olejowy.

W 2023r. kontynuowano wypłatę dodatków. Na realizację zadania Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie otrzymał z budżetu państwa kwotę - 15 000.00 zł.

XX. DODATEK ELEKTRYCZNY

W okresie od 01 grudnia 2022 r. do 01 lutego 2023r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie przyjmował wnioski o dodatek elektryczny. Dodatek elektryczny jest dopłatą do prądu dedykowaną gospodarstwom domowym, które zużywają energię elektryczną do ogrzewania mieszkań i domów.

Wysokość dodatku elektrycznego została zróżnicowana w zależności od rocznego zużycia energii elektrycznej uprawnionego gospodarstwa domowego. W przypadku, gdy zużycie w 2021 r. nie przekraczało 5 MWh, kwota dodatku wynosi 1000 zł. Jeżeli zużycie energii elektrycznej w gospodarstwie domowym w 2021 r. przekroczyło 5 MWh, wówczas kwota dodatku to 1500 zł. Aby uzyskać dodatek elektryczny w podwyższonej kwocie, do wniosku należy dołączyć rozliczenie z przedsiębiorstwem energetycznym, potwierdzające zużycie energii elektrycznej w 2021 r. przekraczające 5 MWh. Kolejnym warunkiem koniecznym do otrzymania dodatku elektrycznego jest uzyskanie wpisu lub zgłoszenie źródła ogrzewania do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB). We wniosku trzeba oświadczyć m.in., że gospodarstwo nie korzysta z dodatku węglowego, ani innych dodatków przewidzianych w ustawie o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła. Dodatek elektryczny nie przysługuje gospodarstwom domowym, które posiadają mikroinstalację OZE, której produkcja jest rozliczana zgodnie z ustawą o OZE.

W 2023 r. **przyjęto 38 wniosków o dodatek elektryczny.** Wnioski można było składać do 1 lutego 2023r. Wypłata świadczenia nastąpiła do 31 marca 2023 roku na łączną kwotę 88 000,00 zł.

XXI. KADRA OŚRODKA

Utworzenie i utrzymanie Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników jest zadaniem obowiązkowym gminy wynikającym z art. 17 ust 18 ustawy o pomocy społecznej, na które otrzymujemy dotację celową z budżetu państwa.

Dodatkowo realizując świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny, otrzymujemy 3 % od wartości otrzymanej dotacji na pokrycie kosztów obsługi stanowisk pracy. Na realizację ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – Rodzina 500+ w 2022 roku otrzymaliśmy dotację 0,33 % od wartości otrzymanej dotacji na świadczenia wychowawcze.

Do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej Ośrodek powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony na nie więcej niż 50 rodzin, nie mniej jednak niż trzech pracowników zgodnie z art. 110 ust 11 ustawy o pomocy społecznej. W 2023r. zatrudnionych było 7 pracowników socjalnych świadczących pomoc w formie pracy socjalnej i przeprowadzających wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania wnioskodawcy.

Na dzień 31.12.2023r. w GOPS w Piekoszowie zatrudnionych na umowę o pracę było ogółem 18 osób (z tego: 1 osoba urlop bezpłatny). Na dzień 31.12.2023 r. na umowę zlecenie zatrudnionych było 18 osób do opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi, 5 pedagogów do świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych oraz fizjoterapeuta, muzyk – Klub Senior+.

Tabela 9. Stan zatrudnienia (faktycznie świadczących pracę) w Ośrodku Pomocy Społecznej - stan na dzień 31.12.2023 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba zatrudnionych osób
1	p.o. Kierownika GOPS	1
2	Zastępca Kierownika GOPS	1
3	Główny Księgowy	1
4	Inspektor ds. księgowo-kadrowo-płacowych	1
5	Stanowiska ds. Świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	2
6	Pracownicy Socjalni	7
7	Asystent Rodziny	2
8	Kierownik Klubu Senior+ (5/8 etatu)	1
9	Sprzątaczką (1/2 etatu)	1
10	Opiekunka – realizująca usługi opiekuńcze	1
11	Usługi opiekuńcze - umowa zlecenie	18
12	Specjalistyczne usługi opiekuńcze- umowa zlecenie	5
13	Fizjoterapeuta (Klub Senior+) – umowa zlecenie	1
14	Muzyk (Klub Senior+) – umowa zlecenie	1

Wszyscy pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe i wykształcenie kierunkowe. Pracownicy tut. Ośrodka podnosili swoje kwalifikacje zawodowe przez uczestnictwo w szkoleniach, kursach, seminariach.

XXII. ZBIORY DOKUMENTACJI I DECYZJI

Wszystkie zbiory, którymi posługuje się Ośrodek realizowane są w stosownych systemach informatycznych zatwierdzanych przez MRiPS.

Większość spraw, którymi zajmuje się Ośrodek, a w szczególności dotyczących świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych i świadczeń „Za życiem” wymagają postępowania zgodnie z KPA i wydania decyzji administracyjnych.

W 2023 roku **wydano 2 610 decyzji administracyjnych, informacji** w tym:

- 1) **1 481 decyzje** dla podopiecznych, w związku z realizacją ustawy o pomocy społecznej, odwołań nie składano. Decyzje, co do każdego rodzaju świadczeń z pomocy społecznej wydawane są na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w miejscu zamieszkania/pobytu podopiecznego przez pracownika socjalnego.
- 2) **1 043 decyzji** administracyjnych w związku z realizacją ustawy o świadczeniach rodzinnych, od 42 decyzji złożono odwołanie.
- 3) **45 decyzji** administracyjnych w związku z realizacją ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, odwołań nie składano.
- 4) **21 decyzji** administracyjnych dotyczących pomocy materialnej dla uczniów, odwołań nie składano.
- 5) **2 decyzje** o uznaniu dłużników za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, odwołań nie składano,
- 6) **18 decyzji** o dodatek mieszkaniowy, odwołań nie składano,

Ośrodek na bieżąco przekazywał do Biura Informacji Gospodarczej informacje dotyczące dłużników alimentacyjnych. W 2023 roku w Krajowym Rejestrze Dłużników-zaktualizowano dane 16 dłużników.

Wszystkie te działania były realizowane przez pracowników zatrudnionych w Ośrodku.

XXIII. PODSUMOWANIE

Głównym celem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując przy tym własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

W wyniku dokonujących się zmian gospodarczych oraz zmian w przepisach prawnych, zmienia się również struktura klientów pomocy społecznej, ich oczekiwania i potrzeby- z których wynika, iż pomoc finansowa choć nadal bardzo ważna - nie jest jedyną formą wsparcia.

Rok 2024 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna. Z pewnością wskazane jest przeprowadzenia działań zmierzających do zwiększenia wsparcia usługowego dla rodzin

niewydolnych wychowawczo i osób niepełnosprawnych oraz przeprowadzenie szkoleń dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie planuje w 2024 r. wydatkować kwotę przyjętą w budżecie Gminy, która wynosi 13 546 823,22 zł na podjęcie między innymi następujących działań:

1. Działania na rzecz rodziny:

- umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji,
- praca socjalna poprzez planowanie i długotrwałe działania na rzecz wzmocnienia bądź odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie,
- informowanie społeczności lokalnej o zasadach funkcjonowania systemu pomocy,
- realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 9 marca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej,

2. Świadczenia pomocy społecznej i zadania zlecone:

- pomoc finansowa i niepieniężna wynikająca z ustawy o pomocy społecznej,
- realizacja zadań zleconych między innymi świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze, jednorazowe świadczenie wynikające z ustawy za życiem,
- prowadzenie analiz na temat przyczyn i rozmiarów niekorzystnych zjawisk społecznych, rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej oraz badanie skuteczności podejmowanych działań socjalnych,
- zapewnienie warunków do zaspokojenia potrzeb bytowych, zdrowotnych i społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych niemogących zaspokoić ich we własnym zakresie,
- usługi opiekuńcze realizowane w domach podopiecznych,
- poradnictwo zawodowe,
- poradnictwo prawne.

Coraz częściej w budżecie liczą się wydatki, ale też inwestycje społeczne, a polityka osłonowa przechodzi w politykę aktywizacyjną.

Sektor publiczny, w tym Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piekoszowie, pełni rolę programowania, koordynacji i zarządzania usługami, a nie tylko ich dostarczania, dlatego też staramy się aby nasze projekty i programy były wciąż nowe i odpowiadały potrzebom mieszkańców jakie widzimy.

Miasto i Gmina Piekoszów od 2024 roku rozpoczyna realizację w partnerstwie ze Świętokrzyskim Urzędem Marszałkowskim projekt „*Tworzenie lokalnych systemów wsparcia dla seniorów*”. Pozyskano na ten cel 2 103 428,09 zł na lata 2024-2027.

W ramach tego projektu na terenie Miasta i Gminy Piekoszów seniorzy uzyskają wsparcie w kilku sferach swojego życia:

1) usługi opiekuńczo-zdrowotne:

- usługi asystenckie dla osób starszych, w tym niepełnosprawnych;
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania seniora,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze – fizjoterapeuta,
- usługi sąsiedzkie,
- pakiety rehabilitacyjne, w tym turnusy.

2) usługi terapeutyczno- psychologiczne m.in. kąpiele lecznicze, ziołolecznictwo, psycholog,

3) usługi wspierające:

- fryzjer/ kosmetyczka – usługa będzie świadczona w formie stacjonarnej, ale również w miejscu zamieszkania seniora, w przypadku problemu z samodzielnym poruszaniem się

- „Taksówka dla seniora” – zagwarantowanie transportu dla seniorów do placówek publicznych tj. apteka, urząd administracji publicznej, poczta, bank itp. Bezpłatne usługi transportowe będą świadczone na rzecz osób mających trudności w samodzielnym poruszaniu się komunikacją publiczną,

- wykluczenie cyfrowe- uruchomiony będzie punkt, w którym seniorzy będą mogli uzyskać pomoc w zakładaniu profilu zaufania, konta internetowego, logowania, dostępności cyfrowej itp.

4) usługi prozdrowotne, profilaktyczne

- edukacyjne spotkania integracyjne czy warsztaty, konsultacje profilaktyczno-zdrowotne, wycieczki rekreacyjno-sportowe.

Każdy senior będzie mógł skorzystać z tych usług bezpłatnie.

Serdecznie dziękuję wszystkim osobom i instytucjom wspierającym pracę Ośrodka Pomocy Społecznej i starającym się wspólnie z nami działać w celu rozwiązania problemów osób i rodzin mieszkających na terenie Gminy Piekoszów.

Przygotowała:

Anna Danisz
Z-ca KIEROWNIKA
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Anna Danisz

SPIS TABEL

Tabela 1. Rodziny objęte pomocą społeczną.....	7
Tabela 2. Przykładowe typy rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2023 roku.....	8
Tabela 3. Powody ubiegania się o pomoc.....	9
Tabela 4. Zestawienie wpływających wniosków.....	10
Tabela 5. Program Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej	14
Tabela 6. Program Opieka wytchnieniowa	14
Tabela 7. Zadania zlecone w 2023 roku	17
Tabela 8. Wydatki na świadczenia rodzinne oraz liczba świadczeń w 2023r.	31
Tabela 9. Wydatki poniesione na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego.....	33
Tabela 10. Stan zatrudnienia (faktycznie świadczących pracę) w Ośrodku Pomocy Społecznej - stan na dzień 31.12.2023 roku	39

